

MỘT SỐ CHỦ TRƯỞNG CỦA ĐẢNG VỀ GIAO KHOÁN ĐẤT LÂM NGHIỆP TRONG CÁC CÔNG TY LÂM NGHIỆP

**Người thực hiện: Trịnh Quang Hân, Vụ Kinh tế
ngành, Ban Chính sách, chiến lược Trung ương**

Hà Nội, năm 2025

Khoán rừng và đất lâm nghiệp là chính sách lớn của Đảng và Nhà nước với mục tiêu tạo động lực kinh tế khuyến khích người dân tham gia bảo vệ và phát triển rừng. Trong nhiều năm qua, công tác khoán đã thu hút được các nguồn lực xã hội tham gia quản lý bảo vệ, phát triển rừng, ổn định dân cư.

Để có nghiên cứu rõ hơn về một số chủ trương của Đảng về nội dung nêu trên, Vụ Kinh tế ngành, Ban Chính sách, chiến lược Trung ương đã xây dựng chuyên đề “***Một số chủ trương của Đảng về giao khoán đất lâm nghiệp trong công ty lâm nghiệp***” nội dung đánh giá được thực hiện trên cơ sở một số kết quả của tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết 30 và Kết luận 82 của năm 2024.

I. Một số chủ trương của Đảng, Nhà nước

- Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 16/6/2022 của BCH Trung ương Đảng khóa XIII về "Tiếp tục đổi mới, hoàn thiện thể chế, chính sách, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý và sử dụng đất, tạo động lực đưa nước ta trở thành nước phát triển có thu nhập cao", xác định *“Có chính sách ưu đãi thuế, tiền sử dụng đất, tiền thuê đất phù hợp với lĩnh vực, địa bàn ưu đãi đầu tư; đối với hộ nghèo, đồng bào dân tộc thiểu số, gia đình người có công với cách mạng; những địa phương được quy hoạch sản xuất nhằm bảo đảm an ninh lương thực quốc gia, bảo vệ các loại rừng, nhất là rừng phòng hộ, rừng đặc dụng...”*

- Nghị quyết số 19-NQ/TW, ngày 16/6/2022 của BCH Trung ương Đảng khóa XIII về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 có đề xuất nhiệm vụ, giải pháp *“Tiếp tục hỗ trợ đồng bào dân tộc thiểu số thiếu đất ở, đất sản xuất, tạo sinh kế, việc làm, nâng cao thu nhập, đời sống.”*

I. Một số chủ trương của Đảng, Nhà nước

- Nghị quyết 30-NQ/TW ngày 12/3/2014 của Bộ Chính trị về Về tiếp tục sắp xếp, đổi mới và phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty lâm nghiệp, trong đó đề xuất nhiệm vụ giải pháp: *“Tiếp tục xử lý các trường hợp đất cho thuê, cho mượn, đất bị lấn chiếm, tranh chấp, đất liên doanh, liên kết, hợp tác đầu tư; đất giao khoán, đất ở, đất kinh tế hộ gia đình.”*

- Kết luận số 103-KL/TW ngày 02/12/2024 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 30-NQ/TW, ngày 12/3/2014 của Bộ Chính trị về tiếp tục sắp xếp, đổi mới và phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty lâm nghiệp đề xuất nhiệm vụ và giải pháp *“Ban hành chính sách hỗ trợ từ ngân sách nhà nước, chính sách thuế, tín dụng ưu đãi cho công ty lâm nghiệp thực hiện nhiệm vụ sản xuất, kinh doanh kết hợp với bảo đảm quốc phòng, an ninh, an sinh xã hội tại khu vực biên giới, vùng sâu, vùng xa.”*

Quốc hội: thông qua Luật Đất đai năm 2024; Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành nhiều Nghị định, Nghị quyết, Quyết định quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành việc giao, cho thuê đất lâm nghiệp.

II. Kết quả thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp Nghị quyết

- Phần lớn diện tích đất được giao cho các tổ chức sử dụng đất có nguồn gốc từ các lâm trường chưa được đo vẽ lập bản đồ địa chính, chưa bóc tách được đất của các hộ gia đình cá nhân.

- Đối với phần diện tích đất các công ty nông, lâm nghiệp dự kiến giữ lại, các địa phương đã cơ bản hoàn thành việc rà soát cụ thể về ranh giới, vị trí, diện tích thuộc các trường hợp đất cho thuê, cho mượn, đất bị lấn chiếm, tranh chấp, đất liên doanh, liên kết, hợp tác đầu tư; đất giao khoán, đất ở, đất kinh tế hộ gia đình.

- Qua rà soát, sắp xếp lại đất của các công ty lâm nghiệp, đến nay việc giao đất cho hộ gia đình, cá nhân chủ yếu đang dừng lại ở giai đoạn xác định những khu vực có thể tạo ra quỹ đất có quy mô, diện tích lớn phục vụ mục tiêu giao đất cho đồng bào dân tộc thiểu số ở địa phương không có đất hoặc thiếu đất sản xuất.

III. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

1. Tồn tại, hạn chế

- Việc quản lý, sử dụng đất đai có nguồn gốc từ lâm trường còn nhiều yếu kém, nguồn lực đất đai chưa thực sự phát huy hiệu quả.
- Một số vấn đề phát sinh mới đặt ra đối với việc xử lý đất giao khoán nhưng chưa có giải pháp bảo đảm hài hòa về vai trò, trách nhiệm, quyền, lợi ích giữa nhà nước, doanh nghiệp và người nhận khoán.
- Quản lý, lập, phê duyệt phương án sử dụng đất và đưa vào khai thác, sử dụng phần diện tích lâm trường bàn giao về cho địa phương còn chậm, gặp nhiều khó khăn.

1. Tồn tại, hạn chế

- Chưa thực hiện tốt một số chính sách an sinh xã hội, nhất là các nhiệm vụ “Giải quyết cơ bản các tồn tại, vướng mắc về đất đai, nhất là đất ở, đất sản xuất của đồng bào dân tộc, bảo đảm ổn định xã hội và thực hiện tốt việc đổi mới quản lý và sử dụng đất đai, bảo vệ và phát triển rừng theo quy định của pháp luật”.

- Bên cạnh đó, công tác khoán có một số bất cập: Các văn bản quy định có nhiều thay đổi làm cho cả bên khoán và bên nhận khoán gặp vướng mắc trong thiết lập hồ sơ, thực hiện hợp đồng.

2. Nguyên nhân

Nguyên nhân khách quan:

- Ranh giới giữa đất thực hiện sản xuất kinh doanh bên trong phần đất thuộc các công ty từ trước đến nay chưa bóc tách được cả trên hồ sơ và trên thực địa.
- Một bộ phận người dân nhận khoán vẫn mơ hồ giữa khoán bảo vệ rừng và giao đất giao rừng, không nắm được các quyền lợi và trách nhiệm của mình trên diện tích đất được khoán, dẫn đến những hoạt động được thực hiện trên đất nhận khoán không phù hợp với quy định của pháp luật.

Nguyên nhân chủ quan:

- Nhận thức của một số cấp uỷ, chính quyền, cơ quan chức năng, doanh nghiệp và một bộ phận người lao động, còn chưa đầy đủ, chưa nhất quán về chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước vẫn đề liên quan tới đất đai, tài sản, tài chính doanh nghiệp.
- Một số cơ chế, chính sách chưa thực sự phù hợp với đặc thù của công ty lâm nghiệp.

IV. Một số nhiệm vụ, giải pháp về giao khoán đất lâm nghiệp trong công ty lâm nghiệp

- Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, nâng cao hiệu quả hoạt động của các công ty lâm nghiệp; cấp ủy các cấp có trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo triển khai quyết liệt để công ty hoạt động hiệu quả cao hơn, người nhận giao khoán có thu nhập tốt hơn, đóng góp nhiều hơn cho phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

- Tăng cường tuyên truyền, phổ biến quy định pháp luật về quyền sử dụng đất lâm nghiệp cho người dân, để các chủ thể hiểu rõ hơn về quyền, nghĩa vụ của mình mà pháp luật quy định, từ đó có thể chủ động thực hiện khai thác, sử dụng đất lâm nghiệp một cách hiệu quả nhất và thực hiện đầy đủ nghĩa vụ với Nhà nước, với các chủ thể sử dụng đất khác.

IV. Một số nhiệm vụ, giải pháp về giao khoán đất lâm nghiệp trong công ty lâm nghiệp

- Tiến hành rà soát, đánh giá việc sử dụng đất lâm nghiệp của các tổ chức, cá nhân nhận giao khoán, kiên quyết thu hồi những diện tích quản lý, sử dụng không hiệu quả để giao cho cá nhân, hộ gia đình, cộng đồng dân cư khác quản lý, sử dụng hiệu quả hơn.

- Tiếp tục hoàn thiện thể chế pháp luật về đất đai nhất là chính sách đất đai đối với công ty lâm nghiệp, quy định giao, khoán đất giao, cho hộ gia đình. Ban hành chính sách hỗ trợ từ ngân sách Nhà nước, chính sách thuế, tín dụng ưu đãi cho công ty lâm nghiệp thực hiện nhiệm vụ sản xuất, kinh doanh kết hợp với bảo đảm quốc phòng, an ninh, an sinh xã hội tại khu vực biên giới, vùng sâu, vùng xa.

- Xây dựng hệ thống thông tin dữ liệu đất lâm nghiệp đồng bộ từ Trung ương tới địa phương để nắm được hiện trạng sử dụng đất lâm nghiệp, loại hình sử dụng đất lâm nghiệp, diện tích đất lâm nghiệp được giao khoán, dự báo biến động về loại hình sử dụng đất lâm nghiệp trong những năm tiếp theo./.